

Is 'heel lang slapen' wel een goede uitleg van de dood?

SOMAJEH GHAEMINIA

'Dood' betekent dat je heel lang gaat slapen, zegt de kleuterjuf. Een moeder vindt dit strijdig met de waarheid. Moet ze klagen?

Haar liefste juf gaat dood. Dat betekent, zo vertelde een andere leerkracht in de klas, 'dat ze heel lang gaat slapen. En dat ze naar een hemel gaat waar het altijd zo gezellig is'. Het vijfjarige meisje zit sindsdien vol vragen. "Mama, wat betekent dood nu echt? En wist je dat ze in de hemel geen monsters hebben? Daar is het namelijk altijd fijn, dat zei de juf."

Haar moeder heeft grote moeite met deze uitleg. Ze gelooft niet in de hemel. En lekker lang slapen vindt ze een geromantiseerde versie, en bovendien onwaar. Moet ze dit laten weten op school? En wat vertelt ze aan haar door de dood gefascineerde dochter?

Vanuit ongenoegen bij de juf klagen is geen goed idee, vindt rouwdeskundige Riet Fiddelaers, die veel op scholen werkt. "Blijkbaar is er bij deze moeder ook iets geraakt. Wel kan ze rustig aan de leerkracht vragen waarom ze voor deze uitleg heeft gekozen."

Dat deze definitie van dood voor een kleuter niet de handigste is, onderschrijft Fiddelaers. "Het lijkt zachter om over slapen te spreken, maar het geeft vooral onduidelijkheid. Want als je slaapt, word je wakker. En als je zelf gaat slapen, ga je dan ook dood? Het is vaak goed bedoeld door de leerkracht, want je eerste beweging is het kind te beschermen."

Het effect is echter het tegenovergestelde, weet Fiddelaers. "Het kind voelt gewoon dat er iets anders aan de hand is. Het heeft antennes voor de onderhuidse spanningen die er zijn door de naderende dood en snapt dan niet wat er aan de hand is. In

feite laat je het kind alleen staan met z'n vragen en hersenspinsels. Dit geeft juist angst en eenzaamheid."

Beter is het om met behulp van boekjes en dvd's afgestemd op de kleintjes over de dood te praten, adviseert Fiddelaers. "Een kringgesprek met kinderen over waar iemand na de dood is, geeft ruimte om diverse invullingen te geven. Veel kinderen, ook uit niet-gelovige gezinnen, praten ineens over de hemel, bij God of bij Allah, de ander heeft het over een sterretje of een wolkje. Er hoeft niet één opvatting te zijn, daar leren kinderen ook van." En voor leerkrachten die wat houvast kunnen gebruiken zijn er ook boekjes. Die vind je hier: www.in-de-wolken.nl

Reageren? Zelf een vraag insturen? Opvoedvraag@trouw.nl